N:o 3.

Ank. till Riksd. kansli den 23 februari 1906, kl. 1 e. m.

Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 1 i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utfärdande af nytt apotekarereglemente.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 2, har herr *R. A. Wawrinsky* i Saltsjöbaden hemställt, »att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes snarast möjligt låta utarbeta och till efterrättelse kungöra ett nytt apotekarereglemente.»

Motionen har af Andra Kammaren hänvisats till dess andra tillfälliga utskott. Utskottet, som i fråga om motionärens motiv för nämnda hemställan hänvisar till motionen, får såsom sin mening i ärendet anföra följande:

Hvar och en som genomgår det nu gällande apotekarereglementet (se bil. A.), hvilket blifvit af Kungl. Maj:t utfärdadt för så lång tid sedan som den 11 augusti 1819, torde nog redan af den *form*, hvari dess bestämmelser äro affattade, få den uppfattning, att detta reglemente är synnerligen antikveradt och i behof af en grundlig omredigering. Och inlåter man sig yttermera på en granskning af reglementets *innehåll,* skall man snart finna, att detsamma icke längre står i öfverensstämmelse med apoteksväsendets nuvarande ställning i vårt land eller motsvarar de kraf, man nu för tiden anser sig böra ställa på apoteksyrkets utöfvare.

Reglementets första åtta paragrafer behandla dels de förhållanden, under hvilka personer skulle äga rätt att blifva antagne till apotekselever, dels elevernas och principalernas ömsesidiga skyldigheter gent emot hvarandra, dels slutligen det sätt, hvarpå apotekarestudierna skulle bedrifvas, samt de fordringar, som uppställdes för rättighet att aflägga »farmacie-studiosi» äfvensom »provisors- eller apotekare-examen» m. m. Dessa paragrafer hafva emellertid, såsom redan länge föråldrade och otidsenliga, blifvit antingen ersatta med nya föreskrifter eller helt enkelt upphäfda, utan att några andra bestämmelser i deras ställe insatts i reglementet. Sålunda erhöllo paragraferna 1 och 2 i 1819 års reglemente en helt och hållet ändrad lydelse först genom en kungl. kungörelse den 19 december 1879 och sedermera genom en ny kungl. kungörelse den 22 mars 1895, hvarigenom det gamla skråmässiga förhållandet mellan principaler och biträden upphäfdes och mera modärna principer i detta afseende infördes. Rörande undervisningsväsendet bestämdes i ett kungl. bref af den 23 november 1866, att den i paragraf 8 af 1819 års reglemente omnämnda skyldigheten för vissa professorer vid Karolinska mediko-kirurgiska institutet att examinera i provisors- och apotekare-examen skulle öfverflyttas på lärarne vid farmacevtiska institutet, hvarjämte sundhetskollegium erhöll uppdrag att meddela de närmare föreskrifter rörande sagde examen, hvilka kunde befinnas nödiga såväl med afseende på ofvannämnda öfverflyttning som till följd af farmaciens framsteg under senare tider och däraf beroende stegrade examensfordringar. Och sedermera föreskrefs, i samband med nyssnämnda ändringar af de två första paragraferna uti 1819 års reglemente den 19 december 1879, att äfven farmacie-studiosi-examen skulle afläggas vid farmacevtiska institutet enligt de föreskrifter, medicinalstyrelsen skulle äga att meddela och till vederbörandes efterrättelse kungöra. Slutligen utfärdades den 22 november 1901 dels nya bestämmelser angående apotekselevers antagande och lärotid m. m. (se bil. B.), dels en ny stadga för farmacevtiska institutet med detaljerade föreskrifter rörande undervisningen vid nämnda institut, hvarvid äfven åliggandet att utöfva tillsyn öfver den farmacevtiska undervisningen och de farmacevtiska examina öfverflyttades från medicinalstyrelsen till en af Kungl. Maj:t för ändamålet särskildt tillsatt styrelse för farmacevtiska institutet. I sammanhang med denna reform upphäfdes äfven paragraferna 1—8 i 1819 års apotekareregelemente, utan att några nya paragrafer i

deras ställe infördes i reglementet. För närvarande äger alltså det egendomliga förhållandet rum, att vi hafva ett apotekareregelmente, hvari alla bestämmelser saknas rörande fordringarna för inträde på apotekarebanan likasom ock rörande villkoren för kompetens att utöfva det yrke, för hvilket reglementet är afsedt att utgöra ett rättesnöre, hvartill äfven kan läggas den formella, om ock oväsentliga oegentligheten, att reglementet börjar icke med en paragraf 1, utan med paragraf 9.

Frånsedt dessa nu framhållna brister i det för närvarande gällande apotekareregelmentet, kan mot detsamma anmärkas, att i fortsättningen af reglementet finnas alltför många icke tillämpliga bestämmelser, hvilka hufvudsakligen hafva sin grund i förhållanden, som för länge sedan upphört att existera. Det gamla apotekareregelmentet uppgjordes nämligen under en tid, då apoteken voro säljbara, då sålunda apoteksinnehafvarne och deras rättsinnehafvare betraktade apoteksprivilegierna såsom sin egendom på helt annat sätt, än hvad numera är fallet, och då de följaktligen äfven ansågo sig äga rätt att handskas med denna sin egendom helt annorlunda, än hvad numera kan tillåtas. Genom kungl. kungörelsen den 9 september 1873 angående afskaffande af de s. k. säljbara apoteksprivilegierna hafva emellertid, praktiskt sedt, samtliga privilegier å apotek blifvit från innehafvarne inlösta; men denna ingripande reform, som helt och hållet omskapat apotekens och apotekarnes ställning, har icke åtföljts af sådana ändringar i gällande apotekareregelmente, som borde varit det naturliga resultatet af densamma. Härtill kommer, att i 1819 års reglemente en del föreskrifter påträffas, hvilka icke längre kunna tillämpas, därför att en ny tids anda omskapat så många fordom rådande uppfattningar och förhållanden. Särskildt äro paragraferna 10, 12, 13 och 14 i ofvannämnda afseenden att framhålla.

Paragraf 10 innehåller sålunda föreskrifter rörande tillvägagåendet efter aflagd apotekare-examen, hvilka på grund af ändrade förhållanden i flere afseenden icke numera efterlefvas. Den i paragrafen föreskrifna »provisors- eller apotekare-eden» är exempelvis afskaffad genom ett kungl. bref till medicinalstyrelsen den 13 juli 1887; provisors- eller apotekarebref, som det skulle tillkomma medicinalstyrelsen att tillhandahålla en apotekare efter aflagd examen, har redan länge, på grund af en nyare föreskrift i medicinalstyrelsens instruktion, varit ersatt med en anteckning å examensbetyget

om legitimation; och uttrycket: »farmacie studiosus, som — — — är laglig ägare af apotek», kvarstår numera så godt som utan någon betydelse, sedan äganderätten till apotek, såsom regel, upphäfts genom ofvannämnda kungl. kungörelse den 9 september 1873.

I paragraferna 12, 13 och 14 förekomma hvarjehanda otidsenliga bestämmelser om apoteksinnehafvares skyldigheter i allmänhet och särskildt beträffande skötseln af apoteket, angående samlande och odlande af medicinalväxter, tillredande af kemiska preparat o. s. v., hvilka bestämmelser samt och synnerligen äro af den beskaffenhet, att de icke på något sätt motsvara nutida fordringar i förevarande afseenden. Medicinalstyrelsen har också, jämlikt sin instruktion, tid efter annan utfärdat särskilda kungörelser, hvilka på tidsenligare sätt reglerat hithörande förhållanden, men som därför också rätt väsentligt afvika från de ännu kvarstående bestämmelserna i 1819 års apotekareregelmente. Icke förty äro dock alltjämt de ursprungliga föreskrifterna oförändradt bibehållna i det reglemente, som utgör grundvalen för apoteksväsendet och kodex för yrkets utöfvare.

Af ofvanstående redogörelse för det väsentliga innehållet i 1819 års apotekareregelmente torde uppenbart framgå, att icke mycket finnes i detsamma, som nu förtiden kan för det med reglementet afsedda ändamålet användas. Redan i detta förhållande ser utskottet en tillräcklig anledning att förorda en snar omarbetning af reglementet; men ett ännu starkare skäl för en sådan åtgärd finner utskottet i den omständigheten, att föreskrifter för närvarande alldeles saknas i vissa stycken, där nyare tidsförhållanden gjort en komplettering af det gamla reglementet önsklig och behöflig. Sedan apoteken så godt som alldeles upphört att gå i köp och Kungl. Maj:t efter ansökan utdelar apoteksprivilegierna, har behof gjort sig gällande af särskilda bestämmelser rörande befordringarna på apotekarebanan. För närvarande tillgår härvid på det sätt, att medicinalstyrelsen, jämlikt sin instruktion, hos Kungl. Maj:t anmäler »den, som finnes mest förtjänt». För att inhämta personalkännedom infordrar medicinalstyrelsen förslag af apotekaresocietetens direktion på tre bland de sökande, hvilka direktionen finner mest passande och berättigade till det ifrågavarande apoteksprivilegiet, något som dock icke äger stöd i författningarna. Mot detta tillvägagående hafva anmärkningar ofta framställts, då man ansett sig, måhända icke utan

skäl, kunna tillvita apotekaresocietetens direktion att icke följa ledande principer vid uppgörandet af nämnda förslag. Helt visst skulle det nog också vara till förmån för apotekareyrket och dess utöfvare, därest bestämda befordringsgrunder blefve fastställda här lika såväl som i fråga om andra tjänstebefattningar, som utdelas efter ansökan, och det synes utskottet, som om dylika grunder icke borde saknas i en författning, som afser att reglera apoteksväsendet.

Vidare har utskottet fäst sin uppmärksamhet vid, att nuvarande föreskrifter, huru förfaras skall, då apotekare genom sjukdom eller på annan grund blir urståndsatt att själf sköta sitt apotek, icke visat sig vara tillfredsställande. I 1819 års apotekareregleme nte § 11 förordnas att, »när änka eller stärbhus vill på kortare eller längre tid låta apotek öppet hållas, bör, så fort efter apotekares dödsfall ske kan, anmälan göras i Vårt sundhetskollegium om en skicklig provisor». »På enahanda sätt förhålles, då apotekare af sjukdoms- eller ålderdomsbräcklighet sitt apotek icke förestå kan och därtill provisor åstundar.» Dessa föreskrifter torde nog haft sitt berättigande på de tider, då apoteken voro säljbara och följaktligen betraktades såsom apoteksinnehafvarnes välfångna egendom, men sedan apoteksköpen afskaffats, lärer väl denna apotekarnes undantagsställning att själfva äga rätt tillsätta sina vikarier icke vara lämplig att upprätthålla. Erfarenheten har också visat, att de från äldre tider kvarstående bestämmelserna i detta afseende ledt till betydande missbruk, hvarföre de böra i det nya apotekareregleme ntet ändras, så att berörda förhållanden blifva på ett mera tidsenligt sätt ordnade.

På senare åren har en stark och i många afseenden fullt berättigad rörelse uppstått bland de obefordrade utöfvarne af apotekareyrket i ändamål att för apoteksbiträdena vinna en förbättrad ställning icke blott i ekonomiskt afseende, utan äfven i fråga om arbetstid, arbetssätt m. m. Och den önskan, som nu allt mera börjat göra sig gällande bland de obefordrade, nämligen att tillfälle måtte på ett eller annat sätt beredas deras organisationer att få göra sig hörda vid behandlingen af frågor, som beröra yrket i dess helhet och ej endast apoteksinnehafvarnes intressen, torde väl äfven stå i öfverensstämmelse med tidsandan och ej böra afvisas, synnerligast som en stor del af dessa biträden äro till mogen ålder komne och följaktligen kunna anses fullt omdömesgilla i förekommande yrkesfrågor.

Äfven i förenämnda afseenden synes — lättförklarligt nog — en lucka förefinnas i nu gällande apotekarereglemente, en lucka, som dock utan svårighet borde kunna fyllas vid utarbetande af ett nytt reglemente.

Utskottet anser sig med hvad här ofvan anförts hafva ådagalagt, att behof verkligen förefinnes, att det arbete på ett nytt apotekarereglemente, som, enligt hvad motionären visat, påbörjats redan 1831, nu ändtligen måtte föras till ett slut. Stora svårigheter äro visserligen förenade med detta arbete, som uppenbarligen kräfver en mycket grundlig och allsidig utredning, men då krafvet på nya bestämmelser rörande apoteksyrkets utöfvande synes utskottet oafvisligt, finner sig utskottet på de grunder, som ofvan anförts, böra hemställa,

att Andra Kammaren i anledning af förevarande motion ville för sin del besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t snarast möjligt täcktes låta utarbeta och till efterrättelse kungöra ett nytt apotekarereglemente.

Stockholm den 23 februari 1906.

Å utskottets vägnar:

P. ZIMDAHL.

Bil. A.

K. M:ts nåd. Regl. af d. 11 Aug. 1819, för apothekare och dem, som med apothekare-konstens lärande och utöfning sig vilja befatta. »WI CARL JOHAN etc. göre veterligt, att som Wi funnit det under d. 12 Febr. 1799 utfärdade apothekareregle-mente, efter förändrade omständigheter, i åtskilliga delar fordra ändringar och förbättringar, hafve Wi, sedan Wårt sundhetskolle-gium i ofvanberörde afseende med förslag uti underdånighet inkom-mit, funnit för godt, att, med upphäfvande af berörde hittils gällande apothekareregleme nte, följande i nåder stadga och föreskrifva: § 1. Den yngling, som till lärling uti farmacien vill antagas, bör ega omkring 15 års ålder, vara uti kristendomen grundeligen undervist, hafva goda seder och röja håg till arbetsamhet, kunna skrifva läslig stil och räkna, samt uti latinska språket vara så mycket kunnig, att han väl känner grammatikan och kan någorlunda öfversätta latin på svenska.

§ 2. Emellan apothekaren och lärlingens föräldrar, skyldemän eller förmyndare, bör ett noga bestämdt kontrakt upprättas, men icke afslutas förr, än lärlingen varit hos apothekaren sex månader på försök; dock blifva desse sex månader intagne uti lärotiden, hvilken utsättes minst till trenne och högst till sex år.

§ 3. Lärlingen är sin husbonde skyldig lydnad, trohet och flit uti hvad honom till apothekare-konstens vederbörliga inhem-tande och utöfning anbefalles. Husbonden bör, jemte uppfyllande af kontraktet, tillhålla lärlingen, att vid dertill utsatte stunder, öka sin kunskap uti latin och söka tillfälle, att lära tyska och flera språk. Under första hälften af läroåren bör lärlingen undervisas uti känne-domen af simplicia, till hvilken ända han, ibland annat, efter hand äfven samlar och bibehåller ett herbarium vivum; åliggande lär lingen, att flitigt öfva sig uti de handlag, som till simplicium bere dande höra, och uti laboratorium vid hvarjehanda operationers skötande förefalla. — Den sednare halfva lärotiden bör husbonden sjelf underrätta lärlingen, samt gifva honom tillfälle, att af veder-börande lärare efter hand inhemta kemiska grunderne till de opera-tioner, som uti laboratorium och apotheket förekomma; äfvensom

lärlingen sista läroåret bör få ledighet, att bevista föreläsningarne uti historia naturali och farmacien, om han vistas på de ställen, der sådane hållas. — Skulle, under lärotiden, lärlingen sig vanartigt eller försummeligen uppföra, eger husbonden, att, efter gifven förmaning, och då förbättring icke derå följer, en sådan lärling ifrån sitt apothek skilja, hvilket, jemte orsakerne, genast bör till Wårt sundhetskollegium inberättas; lärlingen likväl obetaget, att, derest honom dervid något för nära skett, sådant hos kollegium anmäla.

§ 4. När lärotiden är förliden, och lärlingen vunnit försvarlig kunskap uti språken, känner simplicia, och är öfvad att tillreda salvor och plåster, samt, jemte handlag vid de allmännare kemiska operationerne, eger kännedom af kemiske grunderne dertill, må husbonden honom till pharmaciæ-studiosi-examen uti Wårt sundhetskollegium anmäla.

§ 5. Uti denna examen, hvarvid, om den i Stockholm förrättas, någon sundhetskollegii ordinarie ledamot, eller dess tillydande medlem af husbonden tillkallas, bör utrönas, om lärlingen eger nödig kunskap uti de stycken, som i föregående 4 § nämnde äro, jemte det han, genom någon farmaceutisk laborations förrättande, bevisar sin skicklighet; öfver förloppet hvaraf, berättelse till Wårt sundhetskollegium bör ingifvas, undertecknad af den examinerande apothekaren och af de närvarande. Hvarefter kollegium pröfvar, om lärlingen kan godkännas och för studiosus pharmaciæ förklaras, i hvilken händelse honom tillåtes, att sin tro- och huldhets- samt studiosi-ed aflägga, hvarom honom vanligt bevis meddelas. — När uti landsorterne pharmacie-studiosi-examen skall anställas, bör provinsialmedicus, stads-fysicus, eller annan Wårt sundhetskollegii tillydande medlem densamma öfvervara, och insändes derom ofördröjligen till Wårt sundhetskollegium berättelse, af de närvarande underskrifven, hvarefter lärlingen, om han af kollegium skicklig befinnes, får inför magistraten studiosi pharmaciæ ed aflägga, hvilken ed, egenhändigt af honom undertecknad, till Wårt sundhetskollegium genast insändes. — Gitter lärlingen pharmaciæ-studiosi-examen vederbörligen undergå, bör han derefter ännu ett år hos samma husbonde uti kondition och emot arfvode förblifva, om han sig så uppfört, att husbonden det åstundar; men finnes lärlingen icke ega nödig kunskap och färdighet vid handlagen, bör lärotiden efter omständigheterne förlängas.

§ 6. Pharmaciæ studiosus eger frihet, efter förloppet af det

år, han efter fullgjord examen bör hos husbonde qvarblifva, att annorstädes antaga kondition, hvilken, efter upprättadt skriftligt kontrakt, tillträdes och upphörer hvilken tid af året som helst; dock att minst trenne månader förut, husbonden derom af studiosus tillsäges. Behöfver husbonden icke vidare hans tjenst, bör studiosus derom trenne månader före afflyttningen förständigas. — Studiosus pharmaciæ bör ytterligare upparbeta sig uti latin, tyska och andra språk. Om hans kondition är i hufvudstaden, bör han hos historiæ naturalis samt chemiæ och pharmaciæ professorerne och andra lärare söka förkofran uti dessa vetenskaper; men vistas han på annan ort i riket, bör han hos kunnige män nyttja den undervisning, som möjligen kan vara att tillgå. — En pharmaciæ studiosus bör med trohet och flit sin husbonde biträda i alla de göromål, som till apothekare-konstens utöfning höra: uti laboratorium, genom noga och varsamt uppförande vid de der förekommande beredningar; och uti apotheket, medelst läkemedlens uppmärksamma och pålitliga utdelande, enligt läkares föreskrifter, samt för öfrigt uti allt sitt uppförande visa husbonden all tillbörlig hörsamhet och undergifvenhet. Brister pharmaciæ studiosus uti desse delar sig så förhålla, att han, genom vårdslöshet eller elaka seder, gör sig förlustig sin husbondes förtroende, eger apothekaren att, för egen och allmänhetens säkerhet, genast honom ifrån sig skilja; dock bör händelsen straxt till Wårt sundhetskollegium inberättas, äfvensom studiosus må vara öppet, att, derest han utan gällande skäl, blifvit af husbonden för strängt ansedd, sådant då med tillbörlig anständighet hos kollegium till vederbörlig rättelse ådagalägga.

§ 7. Utrikes ifrån inkommande pharmaciæ studiosus, som, försedd med trovärdige betyg om insigt, åstundar hos apothekare kondition, bör under en månads tjenst ytterligare sin skicklighet bevisa, hvarom husbonden genast till Wårt sundhetskollegium berättelse afgifver, och kommer derefter samma studiosus att tro- och huldhetseden aflägga, här i hufvudstaden inför Wårt sundhetskollegium, och i landsorterne hos magistraten, i hvilken senare händelse eden, egenhändigt underskrifven, bör till bemälte Wårt kollegium af husbonden insändas.

§ 8. Då pharmaciæ studiosus tror sig hafva inhemtat grundlig kännedom af apothekare-konstens theoretiska så väl som praktiska del, eger han, att hos Wårt sundhetskollegium begära, att provisors- eller apothekare-examen undergå. — Denna examen låter

Wårt sundhetskollegium anställa af historiæ naturalis och kemie professorerne vid mediko-kirurgiske institutet samt af tvenne af de här i staden boende apothekare, en af de yngre och en af de äldre, och må ingen apothekare en sådan kollegii kallelse försumma, utan att i god tid hafva anfört lagliga hinder. — Examinandus förhöres af den yngre apothekaren: i kännedomen af pharmaca simplicia, deras uppsamlings- och förvaringssätt jemte de prof, som på åtskilliga, förfalskning underkastade, droguer böra anställas, för att förvissa sig om deras riktiga beskaffenhet; af den äldre apothekaren: i medicamenta præparata och composita efter de antagne farmakopéer, deras tillredningssätt, handlagen dervid, och de tecken, som utvisa, att præparatet utfallit af en vederbörlig beskaffenhet. — Examinandus förhöres vidare af historiæ naturalis professorn i örtkännedomens så väl theoretiska som praktiska del, kulturen af medicinal-växter, samt de delar af zoologien, som af en väl underbygd farmaceutikus böra kännas. — Kemie professorn förhörer i den theoretiska farmacien, äfvensom i användandet af den kemiska theorien på de farmacevtiska operationerne. Tillika låter han examinandus visa sin kännedom af latinska språket, genom explikation af någon utländsk farmakopé. — Vid denna examen föres ett skriftligt protokoll, till hvars förande kollegium låter tillkalla kemie adjunkten, eller i händelse han vore hindrad, historiæ naturalis adjunkten. — Skulle endera af professorerne hafva tjänstledighet, eller annars hafva lagliga hinder från att vid examen vara närvarande, tillkallas hans adjunkt, som då i hans ställe examinerar. — Sedan examen är slutad, yttra examinatorerne hvar för sig till hvad grad de funnit examinandus godkännelig, hvilket i protokollet intages. Skulle den omständighet inträffa, att endera af examinatorerne finner den examinerade icke kunna godkännas i de stycken, hvari han nu examinerat, så måste examinandus i dessa stycken söka en bättre förkofran, och då han den vunnit, i de öfrige examinatornernes närvaro i dem undergå nytt förhör, innan han af kollegium kan erkännas hafva den anställda examen undergått. Sådan examen sker för öppna dörrar i sundhetskollegii rum, och bör kollegium genom en eller tvänne af dess ledamöter densamma öfvervara. — Efter skedd examen, inlemnas protokollet till sundhetskollegium, som enligt dess innehåll godkänner den examinerade och meddelar honom derå vanligt diplom, sedan han behörig ed aflagt. — Sundhetskollegium kan ingen, som apothekare-ansvar åligger,

ifrån denna examen dispensera, och till sådan examens förrättande icke eller kalla andra, än här anförde personer.

§ 9. Ehuru det må stå hvar och en pharmaciæ studiosus fritt att, när hans omständigheter det tillåta och han inhemtat dertill nödiga kunskaper, anmäla sig till ifrågavarande examens undergående, så må det dock icke vara någon tillåtet, att, äfven om han sina specimina redan aflagt, antingen såsom provisor förestå en annans, eller såsom apothekare få sköta eget apothek, innan han till myndiga år kommit och innan han minst fyra år konditionerat såsom pharmaciæ studiosus, helst en rätt beskaffad apothekare icke behöfver endast grundliga studier i sitt yrke, utan äfven stadga i sitt uppförande, samt vana vid affärer och ordning i det ekonomiska af apotheks-rörelsen.

§ 10. Pharmaciæ studiosus, som blifvit antingen tills vidare förordnad, eller genom kontrakt kallad till provisor, eller ock är laglig egare af apothek, aflägger inför Wårt sundhetskollegium, efter föregången examen, provisors- eller apothekare-eden, enligt det af Oss i nåder gillade formulär, och erhåller provisors- eller apothekarebref, hvarefter provisor sig till sin tjenst förfogar, men apothekare, till privilegii erhållande, hos Oss af Wårt sundhetskollegium i underdånighet anmäles.

§ 11. När enka eller sterbhus vill på kortare eller längre tid låta apothek öppet hållas, bör så fort, efter apothekares dödsfall, ske kan, anmälan göras i Wårt sundhetskollegium om en skicklig provisor. — Skulle ifrån sterbhuset ej någon föreslås, låter kollegium genom allmänna tidningar kungöra ledigheten, på det antingen förut examinerade provisorer, eller ock andre försvarlige pharmaciæ studiosi måga sig dertill anmäla; och skall af det kontrakt, som emellan den godkände provisorn och sterbhuset bör upprättas, bevitnad afskrift till Wårt sundhetskollegium inlemnas. — På enahanda sätt förhålles, då apothekare af sjukdoms- eller ålderdomsbräcklighet sitt apothek icke förestå kan, och dertill provisor åstundar. — I lika måtto, och när apothek för gäld i mät går och för borgenärers räkning försäljes, eller af boets kuratorer skall förvaltas, bör dertill en examinerad provisor förskaffas, derest borgenärerne icke hafva förtroende till förre egaren, eller till annan examinerad apothekare, som sig tillsyn och ansvar derföre vill åtaga; börande, i alla de fall, behörigt kontrakt upprättas och i bevitnad afskrift till Wårt sundhetskollegium insändas. I de fall, då omständigheterne

föranlåta, att till ett apotheks förestående antaga en pharmaciæ studiosus, som ännu ej undergått provisors-examen, så bör sundhetskollegium noga tillse, att han densamma, så fort möjligen ske kan, aflägger.

§ 12. Apothekare åligger, att sitt apothek alltid uti godt och försvarligt stånd hålla, och efter ortens behof vara försedd med tillräckligt förråd medicinalier af god beskaffenhet, enligt de af Wårt sundhetskollegium utgifne farmakopéer. — De visitationer, som, till utrönande deraf, Wårt sundhetskollegium årligen eller oftare, då omständigheterne det fordra, låter anställa, får apothekare sig icke undandraga. Han bör ock, genom flitig närvaro och tillsyn, väcka den uppmärksamhet hos underhafvande, att icke något må efterlåtas, som till medikamenternes beredande och utdelande hörer, eller misstag begås, som till de sjukes skada lända kan. Simplicia böra ständigt hållas renlige, damfrie, och så förvaras, som till deras bibehållande uti godt stånd nödigt är. Venena böra serskildt förvaras, under apothekarens enskilda vård, så att, genom ovarsamhet menniskolif icke må spillas, och i allmänhet böra alla till medikamenters förvarande nyttjade käril helst vara af glas, porslin, sten eller tjenlige metaller. Och som hvarjehanda skador och olägenheter uppkomma genom ovarsamt och otidigt bruk af arsenikal- och merkurial-medel, så får ingen apothekare dem utlemna, utan på behörig läkares reqvisition, gifven vid den tid medlet ifrån apotheket begäres; börande apothekare i öfrigt ställa sig till noggrann efterrättelse hvad författningarne särskildt stadga, rörande utlemnande af mera häftigt verkande läkemedel.

§ 13. Apothekare bör en gång om året till Wårt sundhetskollegium inberätta, huru många pharmaciæ studiosi och lärlingar han i sin officin har och behöfver, om de förre eden aflagt, och om de sednare flitigt sig om kunskapers vinnande bemöda. — Han anmäler derjemte, om något till vetenskapens förmån och tillväxt är af honom utrönt och af erfarenheten bestyrkt, hvilka medicinalväxter finnas vildt växande nära den ort, der han vistas, och om han till andra orters förnödenhet kan någon myckenhet deraf samla, om han har tillfälle till plantagers anläggande af några för apothek nödige växter, samt om han kan sådane plantager efter hand utvidga, så att deraf till flere apotheks behof något må kunna aflemnas.

§ 14. Till apothekare-konstens förmon och apothekarens fördel är ock nödigt, att, utom insamlande af i riket vildt växande medi-

cinalier samt plantagers uppdrifvande, äfven præparata chemica måga här i riket uti så stor qvantitet tillredas, att sådane præparata icke behöfva från fremmande land införskrifvas. Den eller de, som hafva beqvämlighet härtill, göra sig derigenom både af fädernes-landet och vetenskapen förtjente, och eger Wårt sundhetskollegium, att sådant deras berömvärda bemödande till Wårt nådiga afseende i underdånighet anmäla. — Räkningar öfver medikamenter, reqvirerade och utlemnade på publik bekostnad, böra qvartaliter, innan betalning för dem sökes, till granskning hos Wårt sundhetskollegium insändas. Öfver de medikamenter, som utlevereras för fattige veneriske sjuke, äfvensom till kurhusen, böra särskilde räkningar författas; och å hvarje medikaments-räkning, som af medicinal-fonden skall betalas, bör apothekaren, då han ej är boende i Stockholm, påteckna fullmakt för den person, som å hans vägnar skall ega, att räkningen uttaga och qvittera. Räkningarne, som till granskning insändas, böra författas enligt nedanstående formulär, så att ej allenast hvarje medikament, utan ock hvarje ingrediens uti läkares för tillfället gjorda eller okända kompositioner, tydligen utsättes till vigt, namn och taxering, äfvensom särskildt för glas, kork och pro labore: Detta formulär är följande:

"Räkning öfver medikamenter under . . . . qvartalet år 18 . . utlemnade till . . . ." "enligt . . . . reqvisition."

	"Skålpund."	"Ort."	"Korn."		"R:mt"	
					"Rdr"	"öre"
Januari	2	—	—	Emplastrum picis		
			90	Pulv. aconiti		
			90	Pulv. rad. rhei		
			90	Tartarus depuratus		
			0,73	Tartras stibico-kalicus		
		14		Solutio fuliginis alkalina		
				Glas, kork, etc.		
				. . . den . . . . 18 . . N. N.		

Så författade räkningar, sedan vederbörande läkare derå tecknat sitt betyg, och dervid bifogat behörige rapporter, kunna till sundhets-kollegium insändas, utan att åtföljas af recepterne, hvilka likväl böra finnas i förvar hos apothekaren, intilldess räkningen är vorden

granskad och till betalning godkänd. — För öfrigt ställe sig apothekare, i hvad apothekarekonsten angår, till ofelbar efterlefnad de särskilde föreskrifter, som dem af Wårt sundhetskollegium kunna föreläggas. — Alla klagomål emot apothekare och deras betjening, i och för apothekare-konstens utöfning och apotheks-handteringen, böra anmälas hos Wårt sundhetskollegium, hvilket dervid lemnar den åtgärd, som dess erhållna instruktion föreskrifver. — Det alle, som vederbör, hafve sig hörsammeligen att efterrätta;» etc.

Bil. B.

Kungl. Maj:ts nåd. kungörelse d. 22 nov. 1901 ang. apotekselevers antagande och lärotid m. m. Vi *Oscar* etc. göre veterligt: att Vi, som denna dag utfärdat nåd. stadga för Farmaceutiska institutet, i sammanhang därmed funnit godt att, med upphäfvande af §§ 1—8 i reglementet d. 11 aug. 1819 för apotekare och dem, som med apotekarekonstens lärande och utöfning vilja sig befatta, i nåder förordna som följer:

§ 1. För att blifva till elev å apotek antagen fordras, jämte vitsord om godt uppförande, betyg om att hafva undergått godkänd mogenhetspröfning.

§ 2. När någon antagits till elev å apotek, skall skriftlig anmälan därom inom tre månader af apotekets föreståndare göras hos Kungl. Medicinalstyrelsen, hvarvid bestyrkt afskrift af de i § 1 omnämnda vitsord och betyg bifogas jämte uppgift å antagningsdagen. Efter handlingarnas godkännande låter Medicinalstyrelsen anteckna eleven i särskild matrikel. Varda handlingarna icke godkända af Medicinalstyrelsen, bör underrättelse om beslutet jämte skälen därtill genom styrelsens försorg skyndsamt meddelas såväl eleven som apoteksföreståndaren. Lämnar elev sin anställning å apotek eller antages han till elev å annat apotek, skall sådant ock anmälas hos Medicinalstyrelsen, hvarvid i tillämpliga delar förfares på sätt förut är sagdt.

§ 3. Elevs lärotid bör utgöra minst två år. Under denna tid bör eleven genom apoteksföreståndarens försorg undervisas i farmaceutiska arbeten, särskildt recepturgöromål och beredning af s. k. galeniska läkemedel, såsom extrakter, plåster m. m.

§ 4. Å filialapotek eller vid medikamentsförråd må elev icke antagas.

Stockholm, Oskar Eklunds boktr., 1906.